מהדורה למורה – סרטון: תנועת ההשכלה היהודית

- מטרה: צפייה פעילה בסרטון על "תנועת ההשכלה היהודית": שאלות לפני, במהלך ואחרי הצפייה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: חנ״מ · חט״ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/video-haskala.html

הנחיות להפעלה

- הקרינו את הסרטון/ים מעמוד הסרטון באתר. עצרו אחרי כל קטע לשאלות "במהלך הצפייה".
- לוודא: שנות חייו של נפתלי הרץ ויזל 1725–1805
- לוודא: 'הקיצה עמי' של יל"ג – 1863 (פורסם 1866)
- לוודא: 'חינוך נערים' בברלין – 1778
- לוודא: שנות פרסום תרגום מנדלסון 1780–1783
- בגרסה זו: פחות פריטים, בנק מילים, אותיות גדולות. אפשר להקריא כל שאלה בקול.
- אין צורך במגבלת זמן; מומלץ לעבוד חלק אחר חלק.

מפתח תשובות

לפני הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית.
2	ג – תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.
3	ג – איש תנועת ההשכלה, שלמד גם לימודים כלליים ופעל להפצתם.

במהלך הצפייה

#	תשובה
1	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: משה מנדלסון, נפתלי הרץ ויזל, יצחק בער לוינזון; מושגים: השכלה, משכיל, ה'ביאור'.

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	לא נכון – השנה הנכונה: 1863
3	נכון
4	נכון

מי זה?

#	תשובה
1	ג – אבי ההשכלה; תרגום התורה לגרמנית והספר 'ירושלים'
2	ב – משורר ומשכיל; 'דברי שלום ואמת' (1782)

#	תשובה
3	א – 'אבי ההשכלה ברוסיה'; 'תעודה בישראל'

אחרי הצפייה

#	תשובה
—	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

סרטון: תנועת ההשכלה היהודית – דף תרגול

צפו בסרטון בעמוד "תנועת ההשכלה היהודית – סרטון ושאלות" באתר וענו על השאלות לפי הסדר.

בנק מילים – אפשר להיעזר

השכלה | משכיל | ה'ביאור' | 'המאסף'

חלק א' – לפני הצפייה

1. מה ההבדל בין 'השכלה' כמילה רגילה לבין 'תנועת ההשכלה'?

_____

_____

_____

2. מה פירוש המושג "השכלה"?

א. בתי ספר ששילבו לימודי קודש עם חשבון, שפות ומדעים.

ב. רבנים ומנהיגי קהילות שחששו שההשכלה תפגע במסורת ותוביל להתבוללות.

ג. תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.

3. מה פירוש המושג "משכיל"?

א. חידוש השימוש בעברית ככלי לספרות, לשירה ולעיתונות.

ב. הקריאה של המשכילים לעבור לעיסוקים 'יצרניים' כמו מלאכה וחקלאות.

ג. איש תנועת ההשכלה, שלמד גם לימודים כלליים ופעל להפצתם.

חלק ב׳ – במהלך הצפייה

1. רשמו שני משכילים ותרומה אחת של כל אחד.

חלק ג׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✓.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	משה מנדלסון היה מנהיג חשוב של ההשכלה.	◯	◯
2	בשנת 1853: יהודה לייב גורדון מפרסם את השיר 'הקיצה עמי'.	◯	◯
3	ההשכלה הייתה תנועה של יהודים.	◯	◯
4	המשכילים רצו ללמוד גם מדע ושפות.	◯	◯

חלק ד׳ – מי זה?

התאימו בין השם לתיאור.

#		אות	
1	משה מנדלסון	____	א. 'אבי ההשכלה ברוסיה'; 'תעודה בישראל'
2	נפתלי הרץ ויזל	____	ב. משורר ומשכיל; 'דברי שלום ואמת' (1782)

#		אות	
3	יצחק בער לוינזון	____	ג. אבי ההשכלה; תרגום התורה לגרמנית והספר 'ירושלים'

חלק ה׳ – אחרי הצפייה

מה היה הדבר הכי מעניין בסרטון? כתבו 2–3 משפטים.

- "בסרטון ראיתי ש..."
- "זה מעניין כי..."

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהסרטון:

שאלה שהייתי רוצה לשאול:

דרגו את הסרטון: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
